

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoPom/2/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4113230572
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4113230572.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti Z.: U. E. K., nar. XX. XX. XXXX, C., nar. XX. XX. XXXX a S. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, deti rodičov: matka S. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom O. XXX a otec Q. Z. Z., nar. XX. XX. XXXX, bytom XXXX I., D.P. Rakúska republika, zast. AKMK, s.r.o., so sídlom Nitra, Farská 30, IČO: 36 859 061, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Štefánikova tr. 88, Nitra na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 75a OSP, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 6. septembra 2013 č.k. 33PPOm/2/2013-9, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, ktorou bolo nariadené predbežné opatrenie **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa dočasne zveril maloleté deti Z.: U. E. K., nar. XX. XX. XXXX, C., nar. XX. XX. XXXX a S. S., nar. XX. XX. XXXX do starostlivosti Krízového strediska Slniečko, Čerešňová 11, Nitrianske Hrnčiarovce. Následne ďalším výrokom zrušil predbežné opatrenie nariadené Okresným súdom Nitra uznesením č.k. 13PPOm/2/2013-3 zo dňa 06. 09. 2013, ktorým boli maloleté deti Z.: U. E. K., nar. XX. XX. XXXX, C., nar. XX. XX. XXXX a S. S., nar. XX. XX. XXXX dočasne zverené do starostlivosti A. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. 4, D. II. Rozhodnutie odôvodnil § 74 ods. 1, § 75 ods. 6, § 75a ods. 1, 2, 3, 4, § 77 ods. 2 Občianskeho zákonníka a zistením, že potom, ako bolo Okresným súdom Nitra nariadené predbežné opatrenie, ktorým súd zveril maloleté deti do dočasnej starostlivosti pána A. S., došlo k situácii, keď pán S. odmietol prevziať deti do svojej dočasnej starostlivosti, v dôsledku čoho súd prvého stupňa zrušil predbežné opatrenie č. k. 13PPOm/2/2013-3 zo dňa 06. 09. 2013, ktorým boli maloleté deti zverené do dočasnej starostlivosti matkinho brata A. S., v zmysle ustanovenia § 77 ods. 2 OSP. Keďže matka je aj naďalej hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení Fakultnej nemocnice Nitra, považoval za nutné urýchlene riešiť danú situáciu, nakoľko bol ohrozený zdravý psychický, fyzický a morálny vývin maloletých detí, o ktoré v súčasnosti nemôže matka zabezpečovať starostlivosť a výchovu. S poukazom na skutočnosť, že na Okresnom súde Nitra prebieha súdne konanie vo veci zákazu styku otca s maloletými deťmi a o návrhu matky na zvýšenie výživného, ktorý je vedený pod sp. zn. 11P/179/2012 a vo veci nebolo právoplatne rozhodnuté, považoval za nevhodné, aby otec maloletých detí zabezpečoval starostlivosť o ne, ako aj vzhľadom na jednoznačné odmietavé postoje maloletých detí k zabezpečovaniu starostlivosti zo strany otca, súd prvého stupňa dočasne zveril maloleté deti Z. do starostlivosti Krízového centra Slniečko. Toto uznesenie sa stalo vykonateľným dňom jeho nariadenia (§ 75 ods. 5 OSP).

Proti tomuto uzneseniu v zákonnej lehote podal odvolanie otec maloletých detí v časti, v ktorej bolo nariadené predbežné opatrenie, primárne poukazujúc na rozhodnutie Okresného súdu v Salzburgu zo dňa 25. 09. 2008, ktorým súd okrem iného schválil dohodu otca a matky maloletých detí o úprave rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, nakoľko obvyklým miestom pobytu maloletých detí v čase vydania predmetného rozhodnutia bola Rakúska republika. Obsahom dohody bola dohoda oboch

rodičov o spoločnej starostlivosti o maloleté deti, ktorá založila obom rodičom a teda aj otcovi právo starať sa o maloleté deti. V tejto súvislosti poukázal na ustanovenie § 24 ods. 2 prvá veta zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov. S poukazom na uvedené zastal názor, že súd nemal vedomosť o tejto dohode, ako ani o samotnom rozhodnutí Okresného súdu v Salzburgu zo dňa 25. 09. 2008, a preto sa nemohol pri vydávaní uznesenia o predbežnom opatrení žiadnym spôsobom s týmito skutočnosťami vysporiadať. Okrem toho nesúhlasil z dôvodmi súdu prvého stupňa, v dôsledku ktorých súd prvého stupňa nepovažoval za vhodné, aby otec zabezpečoval starostlivosť o maloleté deti. Mal pritom za to, že matka maloletých detí sa už dlhšie obdobie snažila riešiť svoj osobný konflikt s otcom okrem iného aj spôsobom, že opakovane a zámerne bránila otcovi stykať sa s maloletými deťmi. Z rovnakého dôvodu bolo na základe jej návrhu začaté konanie o zákaze styku otca s maloletými deťmi a o zvýšení výživného. Toto konanie otec považoval za účelové bez skutkového opodstatnenia. Navyše bol toho názoru, že zo strany matky dochádzalo k psychickému týraniu maloletých detí spočívajúcim v zaťahovaní maloletých detí do konfliktov, ktoré existujú medzi rodičmi maloletých detí a takáto forma psychického týrania zo strany matky ovplyvnila aj postoj maloletých detí voči jeho osobe a teda práve z uvedeného dôvodu maloleté deti vyjadrili svoj odmietavý postoj voči otcovi. V tejto súvislosti poukázal aj na obsah znaleckého posudku č. 50/2013 zo dňa 04. 07. 2013, ktorý bol vypracovaný v predmetnom konaní o zákaze styku a o zvýšení výživného N.. U. D., súdnym znalcom zapísaným v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov Ministerstva spravodlivosti SR, v rámci ktorého bolo navrhnuté zabezpečenie štandardného styku otca s maloletými deťmi vo vymedzenom čase bez prítomnosti matky, aby sa zabránilo opakovaným konfrontačným výstupom medzi otcom a matkou, teda nedospela k záveru, že by mal byť styk otca s maloletými deťmi zakázaný. Na základe vyššie uvedeného navrhol napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zmeniť tak, že odvolací súd návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia ako nedôvodný zamietne.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 212 ods. 2 písm. a/ OSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné. Súd prvého stupňa dostatočne zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho aj správny právny záver, preto odvolací súd podľa § 219 ods. 1 OSP uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil.

Zo spisu Okresného súdu Nitra č.k. 11P/179/2012 odvolací súd zistil, že manželstvo rodičov maloletých detí bolo rozvedené uznesením Okresného súdu Salzburg zo dňa 13. 11. 2008 č. k. 20 C 53/08s-16, právoplatným dňa 22. 12. 2008 dohodou. Uznesením zo dňa 05. 03. 2009 č. k. 20 P 148/08h-U14, právoplatným dňa 11. 05. 2009 Okresný súd Salzburg ako súd rozhodujúci o zverení do opatery schválil vyrovnanie uzatvorené medzi manželmi (rodičmi maloletých detí) v jeho bodoch 1. a 3., ohľadom bodu 2. s usmernením, že otec dieťaťa je povinný každému svojmu dieťaťu zaplatiť mesačne výživné po 250 eur. Rodičom prislúcha naďalej spoločná starostlivosť o: mal. U., nar. XX. XX. XXXX, mal. C., nar. XX. XX. XXXX a mal. S. S., nar. XX. XX. XXXX. Hlavný pobyt detí bude v budúcnosti u matky. Po rozvedení manželstva rodičov maloletých detí sa matka s deťmi odsťahovala na Slovensko, kde má t.č. spolu s maloletými deťmi trvalý pobyt. Obvyklý pobyt maloletých detí je preto na Slovensku. Na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 11P/179/2012 prebieha konanie o návrhu matky maloletých detí na zvýšenie výživného a zákaze styku otca s maloletými deťmi.

Podľa § 102 ods. 1 prvá veta OSP ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Zmyslom predbežného opatrenia je poskytnutie dočasnej ochrany oprávnenému účastníkovi a zabránenie ďalšiemu zhoršovaniu jeho postavenia a to napriek tomu, že súd nemá náležite zistený skutkový stav. Je to procesný inštitút, ktorý umožňuje rýchlo a pružne riešiť takú situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. Aby však súd mohol poskytnúť ochranu nariadením predbežného opatrenia, musí byť aspoň osvedčené, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, ktoré vyžadujú dočasnú úpravu, táto dočasná úprava je potrebná, pričom v právnych vzťahoch účastníkov sa ňou nevytvorí nenávratný stav a zároveň neprimeraným spôsobom sa nezasahuje do právnych vzťahov medzi účastníkmi. Navyše, predbežné opatrenie možno nariadiť, len pokiaľ nie sú splnené podmienky pre konečné

rozhodnutie, pričom svoje opodstatnenie stráca, len čo súd poskytne porušeným alebo ohrozeným právam definitívnu ochranu. Dôkazná povinnosť v konaní o nariadenie predbežného opatrenia spočíva výlučne na navrhovateľovi, pričom unesenie dôkazného bremena predpokladá len to, aby navrhovateľ súdu navrhol aspoň dôkazy základného významu pre osvedčenie svojho nároku. V konaniach, ktoré môžu začať aj bez návrhu (§ 81 ods. 1 OSP) a predovšetkým v konaniach týkajúcich sa starostlivosti o maloleté deti, súd na základe vlastných zistení starostlivo uváži, či záver o splnení všetkých zákonných podmienok na nariadenie predbežného opatrenia sa opiera o bezpečné skutkové zistenia.

Podľa § 75a ods. 1 OSP ak sa ocitne maloleté dieťa bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie alebo priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený, súd bez návrhu alebo na návrh orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa osobitných predpisov predbežným opatrením nariadi, aby bolo maloleté dieťa dočasne zverené do starostlivosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorú v uznesení určí.

Podľa § 75a ods. 4 OSP predbežné opatrenie podľa odseku 1 trvá najmenej počas troch mesiacov od jeho vykonateľnosti; ak bolo pred uplynutím tejto lehoty začaté konanie vo veci samej, predbežné opatrenie trvá a zanikne, len čo je rozhodnutie vo veci samej vykonateľné.

Pri nariadení predbežného opatrenia podľa § 75a OSP ide o rozhodovanie o predbežnom opatrení v naliehavých prípadoch, keď sa dieťa ocitne bez akejkoľvek starostlivosti alebo ak je jeho život, zdravie alebo priaznivý vývoj vážne ohrozený alebo narušený. V danej veci bol Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Nitre podaný návrh na vydanie predbežného opatrenia podľa § 75a OSP, ktorým navrhol, aby súd maloleté deti dočasne zveril do starostlivosti Krízového strediska Slniečko. Návrh odôvodnil tým, že matka maloletých detí bola dňa 05. 09. 2013 prevezená RZP do FN Nitra, kde je aj v súčasnej dobe hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení a maloleté deti starostlivosť zo strany otca jednoznačne odmietajú.

Odvolací súd, po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo a spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 11P/179/2012, ktorý si pripojil dospel k záveru, že návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia v zmysle § 75a OSP bol podaný dôvodne. K tomuto záveru dospel po zohľadnení toho, že o deti sa po rozvoze manželstva rodičov maloletých detí starala už niekoľko rokov matka, pričom žili na Slovensku a otec chodil z Rakúska deti len navštevovať, a to napriek tomu, že na základe rozhodnutia rakúskeho súdu obom rodičom prislúcha spoločná starostlivosť. Zohľadnil tiež to, že matka t.č. nie je schopná starostlivosť o maloleté deti zabezpečiť, pretože je hospitalizovaná v FN Nitra, na psychiatrickom oddelení. K námietkam otca, uvedeným v odvolaní, odvolací súd dodáva, že psychické týranie maloletých detí zo strany matky doposiaľ preukázané nebolo a pokiaľ aj znalkyňa N.. U. D. v znaleckom posudku č. 50/2013 uviedla, že navrhuje zabezpečiť štandardný styk otca s maloletými deťmi každý druhý víkend sobota - nedeľa, bez prítomnosti matky a mimo bydliska detí, opomenul uviesť, že ho navrhla takto upraviť bez prespania u otca, čo za týchto okolností potvrdzuje správnosť záverov súdu prvého stupňa, keď maloleté deti súd zveril dočasne do starostlivosti Krízového strediska Slniečko. Korešponduje to aj s názormi maloletých detí, ktoré pred navrhovateľom predbežného opatrenia prejavili jednoznačne odmietavý postoj k zabezpečovaniu starostlivosti zo strany otca. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.